

Administration in Accordance with Good Governance by Government Officers and Employees of Local Administrative Organizations in Trang Province

Wisuttinee Taneerat

Faculty of Commerce and Management,
Prince of Songkla University,
Trang Campus, Thailand

Apinya Faisuwan

Faculty of Commerce and Management,
Prince of Songkla University,
Trang Campus, Thailand

Abstract

This research aimed to study the level of administration and to compare it in accordance with good governance. The study group was government officers and employees of local administrative organizations in Trang province by demographic categorization. This research was developed as a quantitative study. The sample consisted of 360 government officers and employees working within the local government organization in Trang Province. The statistical tools for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA. The findings revealed that the average level of administration in accordance with good governance of the government officers and employees is overall ranked high. Morality is rated with the highest average scores, followed by responsibility, the rule of law, accountability, cost-effectiveness or economy, and participation. The results when comparing the level of administration of the government officers and employees, when classified by gender, marital status, position, duration of working, affiliated agencies and education level, the government officers and employees were not significantly different. But the government officers and employees of different ages had a significant difference in attitudes at the 0.05 level.

Keywords

administration, good governance, government officers and employees, Local Administrative Organizations

CORRESPONDING AUTHOR

Wisuttinee Taneerat, Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus, Muang, Trang, 92000 Thailand. Email: wisuttinee.t@psu.ac.th
© College of Local Administration, Khon Kaen University. All rights reserved.

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ข้าราชการและพนักงานสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

วิสุทธิณี ธานีรัตน์

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

อภิญญา ไผสุวรรณ

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กร และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติงานภายในอปท. ในจังหวัดตรัง จำนวน 360 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักการมีส่วนร่วมตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรังจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรที่มีเพศ สถานภาพ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ อปท. ที่สังกัดที่ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ

การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล, ข้าราชการและพนักงาน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทนำ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) นั้น เป็นคำที่มีความหมายครอบคลุมในหลากหลายมิติ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม มิติทางการเมือง และมิติการบริหารงาน ซึ่งไม่เพียงแต่หน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ภาคเอกชน ภาคประชาชน ตลอดจนภาคประชาสังคมต่างได้มีการนำเอาธรรมาภิบาลมาเป็นแก่นสาระสำคัญหลักในการบริหารงานด้วย สำหรับธรรมาภิบาลในประเทศไทย มีจุดเริ่มต้นที่สำคัญจากการประสบปัญหาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นในปี พ.ศ. 2540 จึงส่งผลให้รัฐบาลไทยต้องไปขอความ

ช่วยเหลือจากธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โดยจากประสบการณ์ในการให้ประเทศต่างๆ กู้เงินเพื่อไปฟื้นฟูเศรษฐกิจ พบว่า ประเทศเหล่านั้นรวมถึงประเทศไทยขาดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาขึ้นในที่สุด และกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจได้สำเร็จ นั่นก็คือ การที่ต้องมีการจัดการปกครองและมีการดำเนินการตามนโยบายสาธารณะที่ได้ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ต้องมีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมหรือกฎเกณฑ์ที่ดี เพื่อให้ประเทศมีประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมด้านกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมบนรากฐานของความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายอีกด้วย (รัชยา ภักดีจิตต์, 2562)

นับแต่นั้นเป็นมา ประเทศไทยก็ได้มีการนำเอาแนวคิดหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารประเทศในทุกภาคส่วน อย่างไรก็ตาม จากผลดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index: CPI) ซึ่งเป็นดัชนีที่จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) โดยเป็นการจัดอันดับคะแนนความโปร่งใสในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจากทั้งหมด 180 ประเทศ ในปี ค.ศ. 2020 ที่ผ่านมา พบว่า ประเทศที่มีคะแนนความโปร่งใสสูงที่สุด คือ ประเทศเดนมาร์กและนิวซีแลนด์ (ได้ 88 คะแนน จาก 100 คะแนนเต็ม) ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 104 (ได้ 36 คะแนน จาก 100 คะแนนเต็ม) โดยตกอันดับมาจากอันดับที่ 101 ในปี ค.ศ. 2019 และอันดับที่ 99 ในปี ค.ศ. 2018 ได้คะแนน 36 คะแนนเท่ากัน (Worldwide Governance Indicators, 2020) ดังนั้น ประเด็นเกี่ยวกับธรรมาภิบาล จึงเป็นประเด็นที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ ซึ่งหากพิจารณาตามพาราโดม์ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยแล้ว ถือได้ว่าเป็นพาราโดม์ปัจจุบันที่นักรัฐประศาสนศาสตร์กำลังสนใจศึกษาและหาแนวทางในการสร้างกระบวนการให้เกิดธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้น (Henry, 2010, pp.27-40)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ถือได้ว่าเป็นองค์กรภาครัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เนื่องจากมีภารกิจหลักในการจัดระบบบริการสาธารณะให้กับประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งประสานภารกิจกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่ทว่ากว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังพบปัญหาข้อจำกัดในการบริหารงานหลายประการ อาทิ ปัญหาขาดความอิสระในการจัดการปกครองตนเอง ความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ความบริสุทธิ์ยุติธรรมในกระบวนการเข้าสู่อำนาจของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ รวมถึงประเด็นปัญหาการประพฤติผิดมิชอบและการทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการบริหาร เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและของพวกพ้องก็นับเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยยังไม่สามารถตอบสนองและดูแลความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม, 2560, น. 16-21) ด้วยเหตุนี้ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง ก็คือ การยึดหลักธรรมาภิบาล

ในกรณีของจังหวัดตรัง เป็นจังหวัดหนึ่งในทางภาคใต้ของไทยที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 99 แห่ง ประกอบด้วยองค์กรบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 13 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 83 แห่ง ครอบคลุมทั้ง 10 อำเภอในจังหวัดตรัง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดตรัง, 2564) ซึ่งจากการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นในจังหวัดตรังหลายแห่งมีผลการประเมินไม่ผ่านค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังได้คะแนนอยู่ที่ร้อยละ 62.92 จัดอยู่ในระดับผลการประเมิน D ส่วนเทศบาลนครตรัง ได้คะแนนอยู่ที่ร้อยละ 68.88 จัดอยู่ในระดับผลการประเมิน C เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ การศึกษาเพื่อทราบเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรังจึงเป็นประเด็นที่สำคัญ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

แนวคิดและทฤษฎี

ความหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมาย อาทิ Daniel Wit (1967 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2555, น. 9) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในเขตอำนาจของตน ส่วนโกวิท พวงงาม (2559) ก็ได้ให้ความหมายในทำนองเดียวกันว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ประเภทหรือรูปแบบการปกครองท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง โดยรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันเป็นผลมาจากรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งบัญญัติดังกล่าวกำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางที่รัฐจะดำเนินการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองหรือดูแลท้องถิ่นของตนได้มากยิ่งขึ้น (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2552)

ความหมายการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ธนาคารโลกได้ให้ความหมายธรรมาภิบาล ว่าเป็นลักษณะและวิถีทางของใช้อำนาจทางการเมือง เพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา โดยนัยยะของความหมายของธนาคารโลกเป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีธรรมาภิบาล เพื่อช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ รัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการกฎหมายที่อิสระ ที่ทำให้มีการดำเนินงานให้เป็นไปตามสัญญา อีกทั้งระบบราชการ ฝายนิติบัญญัติ มีความโปร่งใส รับผิดชอบและตรวจสอบได้ (รัชชา ภัคจิตต์, 2562) ส่วนคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Economic And Social Commission For Asia And The Pacific: UNESCAP) ได้ให้ความเห็นว่าธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการโครงสร้างและความสัมพันธ์ของสถาบันทางการเมือง ซึ่งครอบคลุมทั้งในส่วนของสถาบันทางการเมืองที่มีลักษณะอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การตัดสินใจจัดสรรทรัพยากร เพื่อบริหารกิจการของบ้านเมืองและแก้ไขปัญหาของสังคม ตลอดจนกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้กรอบและกระบวนการทางกฎหมายอันชอบธรรม (ไพโรจน์ ภัทรนรากุล, 2562) ดังนั้น ธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเกี่ยวข้องกับการจัดการปกครอง การบริหารกิจการบ้านเมือง การควบคุมดูแลกิจการ การกำกับดูแลที่ดี อันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ (Process) และระบบ (System) ซึ่งองค์การหรือสังคมได้มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ (Operation) ปกครองด้วยคุณความดี เชื่อมตรงต่อกัน มั่นคงในสัญญาที่มีต่อกัน ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน นิติธรรม ความโปร่งใส การตอบสนอง การแสวงหาฉันทามติ ความถูกต้อง ความเสมอภาค ยุติธรรม เทียงธรรม ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ การรับผิดชอบต่อ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

อย่างไรก็ดี สำหรับธรรมาภิบาล ถือได้ว่าเป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่เป็นหลักการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่า จะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยวิธีดำเนินการเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาล ก็คือการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความโปร่งใส มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อ และสิ่งที่จะเอื้อให้เกิดการดำเนินการดังกล่าวได้ก็คือ การมีกฎระเบียบ มีแนวปฏิบัติที่รองรับการดำเนินการนั้น นอกจากนี้ ธรรมาภิบาล ยังให้ความสำคัญเรื่องกระบวนการตัดสินใจทางการบริหาร ดังนั้น ธรรมาภิบาลจึงเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติจำนวนมาก (Actors) และเกี่ยวข้องกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรประชาชน ซึ่งผู้ปฏิบัติทั้งหลายเป็นส่วนหนึ่งของประชาสังคม (Civil Society) รัฐบาลเองก็เป็นส่วนหนึ่งของธรรมาภิบาล หากกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินงานใดขาดซึ่งหลักธรรมาภิบาล อาจมีปัญหาจากการถูกอิทธิพลครอบงำและอาจนำไปสู่การคอร์รัปชัน การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) หรือการมีผลประโยชน์ทับซ้อนได้ (Conflict of Interests) (Jon & Guy, 2019)

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

สำนักนายกรัฐมนตรี (2542) ได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยระเบียบนี้ได้ระบุถึงองค์ประกอบสำคัญของธรรมาภิบาลว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม เกี่ยวข้องกับการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้มีความทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันในการปฏิบัติตามกฎหมาย 2) หลักคุณธรรม เกี่ยวข้องกับการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐควรยึดมั่นในหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยันอดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ 3) หลักความโปร่งใส เกี่ยวข้องกับการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันโดยการปรับปรุงการทำงานของทุกหน่วยงานให้มีความโปร่งใส ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ 4) หลักการมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้และเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญของประเทศ ด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ เป็นต้น 5) หลักความรับผิดชอบ เกี่ยวข้องกับการตระหนักในสิทธิหน้าที่ขององค์การในท้องถิ่น และความรับผิดชอบต่อสังคม มีความใส่ใจในปัญหาสาธารณสุขของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง ส่วนหลักสุดท้าย หลักที่ 6) หลักความคุ้มค่า เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

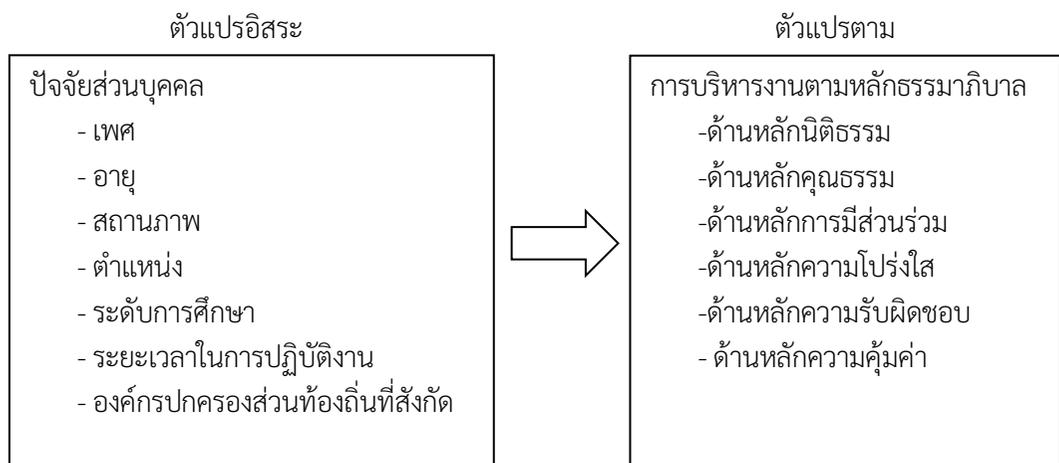
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการและพนักงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาในภูมิภาคอื่นแล้วซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ งานวิจัยของวรุฑธ สถาปนาศุภกุล (2560) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย อันดับแรกได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งทุกด้านมีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ส่วนธนเศพล อินทร์จันทร์ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองปทุมธานี ในด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับดีมากที่สุดมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ และในด้าน

หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดีมาก ส่วนงานวิจัยของอมรรัตน์ พงศ์โสภี (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส สำหรับวุฒิวัฒน์ อนันต์พุฒิเมธ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าชัย อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกข้อบังคับตำบล ควรปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการด้วยความสม่ำเสมอ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม ควรปรับปรุงระบบประเมินผลพนักงาน ควรติดประกาศวาระการประชุมของสภาให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และเปิดโอกาสให้ประชาชนสังเกตการณ์ในการประชุม ควรจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติของผู้มารับบริการ การจัดหาพัสดุควรมีการประกาศอย่างเปิดเผย ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการ ควรให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ทั่วถึง การเก็บภาษีต่าง ๆ ควรมีปฏิทินที่ชัดเจน และควรปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคให้ดียิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาลในองค์กรตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการและพนักงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากร คือ ข้าราชการและพนักงานที่ปฏิบัติงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ซึ่งมีจำนวน 3,266 คน (ข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลบุคลากรท้องถิ่นแห่งชาติ (LHR) ณ วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2564) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ซึ่งกำหนดความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 360 คน เมื่อได้ขนาดตัวอย่างตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยกำหนดโควตาของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของกลุ่มข้าราชการและพนักงานที่สังกัด อปท.ในแต่ละประเภท ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด ตอนที่ 2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 4. ด้านหลักความโปร่งใส 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มข้าราชการและพนักงานที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรังจำนวน 30 คน แล้วนำคำตอบที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบักเท่ากับ 0.967 ดังนั้น แบบสอบถามจึงมีค่าความเชื่อมั่นในระดับยอดเยี่ยม (Cronbach, 1970)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS สำหรับคำนวณค่าทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กร ประกอบด้วย ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การแปรผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	มีระดับการบริหารมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	มีระดับการบริหารมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	มีระดับการบริหารปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	มีระดับการบริหารน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	มีระดับการบริหารน้อยที่สุด

3. การศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบแบบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 มีอายุอยู่ในช่วง 41 ปีขึ้นไป จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 สถานภาพสมรส จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 อยู่ในตำแหน่งข้าราชการ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.34 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 มีช่วงระยะเวลาปฏิบัติงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 125 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7

ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อปท. ในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กร

จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อปท. ในจังหวัดตรัง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$, S.D.=0.50) โดยด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักการมีส่วนร่วมตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างประเด็นที่ข้าราชการและพนักงานให้ความสำคัญในแต่ละด้านเอาไว้ด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1. แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการบริหาร
ด้านหลักนิติธรรม	4.21	0.56	มากที่สุด
1. มีการกำหนดภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร	4.38	0.63	มากที่สุด
2. มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด	4.34	0.65	มากที่สุด
3. มีการบังคับใช้ข้อบัญญัติด้วยการบริหารต่าง ๆ อย่างเสมอภาค	4.23	0.69	มากที่สุด

ตารางที่ 1. แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการบริหาร
ด้านหลักคุณธรรม	4.42	0.54	มากที่สุด
1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสุภาพ อ่อนโยน พร้อมให้บริการประชาชน	4.52	0.55	มากที่สุด
2. ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ	4.49	0.63	มากที่สุด
3. ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม เน้นหลักการบริหารที่ประชาชนต้องมาก่อน	4.42	0.63	มากที่สุด
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.02	0.66	มาก
1. เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนการทำงานของเจ้าหน้าที่ผ่านตู้ หรือกล่องรับความคิดเห็น	4.10	0.71	มาก
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอแนะ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.07	0.70	มาก
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นหรือเรื่องที่สำคัญ ที่จะส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมและชุมชน	4.03	0.72	มาก
ด้านหลักความโปร่งใส	4.13	0.63	มาก
1. มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานโครงการให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง เปิดเผย ตรงไปตรงมา	4.28	0.72	มาก
2. การบริหารงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปผลการดำเนินงานและเปิดเผยต่อสาธารณะ	4.16	0.66	มาก
3. มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อมูลต่าง ๆ ตามความเป็นจริงของข้อมูล	4.14	0.73	มาก
ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.26	0.59	มากที่สุด
1. จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างเป็นธรรม มีคุณภาพ และทั่วถึงในทุกชุมชน	4.30	0.64	มากที่สุด
2. มีความเอาใจใส่ต่อความต้องการของประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.28	0.66	มากที่สุด
3. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนและชุมชน	4.28	0.65	มากที่สุด
ด้านหลักความคุ้มค่า	4.13	0.57	มาก
1. มีการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม	4.26	0.68	มากที่สุด
2. การปฏิบัติงานมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	4.23	0.68	มากที่สุด
3. การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งเป้าหมายไว้	4.21	0.63	มากที่สุด
รวม	4.19	0.50	มาก

ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อปท. ในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษา พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ข้าราชการและพนักงานมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความรับผิดชอบ ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรที่มีเพศ สถานภาพ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อปท.ที่สังกัด และระดับการศึกษา แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมไม่แตกต่างกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2. สรุปเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตรังตามทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กร

หลักธรรมาภิบาล	ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการและพนักงาน						
	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ตำแหน่ง	ระยะเวลาปฏิบัติงาน	สังกัด	ระดับการศึกษา
1. หลักนิติธรรม	-	✓ (F=4.13)**	-	-	✓ (F=4.72)**	-	✓ (F=3.30)*
2. หลักคุณธรรม	-	-	-	✓ (F=2.62)*	-	-	✓ (F=6.90)**
3. หลักการมีส่วนร่วม	-	✓ (F=5.69)**	-	-	-	-	-
4. หลักความโปร่งใส	-	✓ (F=4.41)**	-	-	-	-	-
5. หลักความรับผิดชอบ	-	✓ (F=3.17)*	-	✓ (F=3.04)*	-	-	-
6. หลักความคุ้มค่า	-	-	-	-	✓ (F=4.51)**	-	-
รวม	-	✓ (F=2.87)*	-	-	-	-	-

หมายเหตุ ✓ และ *,** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือ .01 ตามลำดับ
- หมายถึง ไม่มีความแตกต่าง

สรุปและอภิปรายผล

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อปท. ในจังหวัดตรัง

ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีระดับทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะมีการบังคับใช้ข้อบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ภายในองค์กร และยังมีกฎระเบียบที่กำหนดเอาไว้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด จึงทำให้กลุ่มข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรพิจารณาว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นที่มีความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวีระ หาญกัน และสุวรรัฐ แลสันกลาง (2559) ที่พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ให้ความสำคัญกับด้านนิติธรรมระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน รวมทั้งยังมีความสอดคล้องกับธนศพล อินทร์จันทร์ (2560)

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีระดับทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่สำคัญในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น ในการปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม เน้นหลักการบริหารที่ประชาชนต้องสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศรีญา ราชรักษ์ (2563) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลขุนทะเล ในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีระดับทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากแต่ถือว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ของหลักธรรมาภิบาล อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นประโยชน์หรือส่งผลกระทบต่อชุมชน แต่อาจจะยังไม่ครอบคลุมในหลายๆ ประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ (2561) ทั้งนี้ แนวทางสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจเป็นไปในรูปแบบของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอปัญหาในแผนพัฒนา 5 ปี เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ของ อบท. เพื่อความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาฯ เพื่อแสดงความคิดเห็นการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน เป็นต้น

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีระดับทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากหากพิจารณาตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จะเห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูล และมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ รวมทั้งต้องมีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ดังนั้น ถือเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรยุทธ สถาปนาศุภกุล และสมยศ ปัญญา มาก (2561) และพันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ (2561)

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีระดับทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำก็คือ การจัดบริการสาธารณะอย่างเป็นธรรม มีคุณภาพและทั่วถึงในทุกชุมชน และจะต้องมีการเอาใจใส่ต่อความต้องการของประชาชนและชุมชนด้วย

ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับผลการศึกษาของปรีชา จันพิริกษ์ (2560)

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีระดับทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อนำไปใช้ดำเนินงานอย่างจำกัด ดังนั้น ในแต่ละ อบต.จึงจำเป็นต้องมีการบริหารเงินงบประมาณดังกล่าวให้เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพีระ พันธุ์งาม (2561)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อบต. ในจังหวัดตรัง ตามทัศนคติของ ข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับอายุนั้น เนื่องจากกลุ่มข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรที่อายุต่างกัน จะมีประสบการณ์ชีวิตและประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป จัดอยู่ในช่วงอายุวัยกลางคน ซึ่งมีภักอยู่ในตำแหน่งหัวหน้างาน ผู้ปฏิบัติงานระดับเชี่ยวชาญ ประกอบกับมีประสบการณ์ชีวิตและการเคยพบเจอเหตุการณ์ต่าง ๆ มาก่อนข้างมากพอสมควรแล้ว จึงมีมุมมองความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลโดยรวมที่แตกต่างกับกลุ่มอายุน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธเนศพล อินทร์จันทร์ (2560) พีระ พันธุ์งาม (2561) และอมรรัตน์ พงศ์โสภี (2562)

ปัจจัยด้านเพศ สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรทุกคนไม่ว่าเพศชายหรือหญิง ต่างมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามกฎหมายระเบียบและข้อบัญญัติต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมือนกัน จึงส่งผลให้ข้าราชการและพนักงานที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตรัง โดยรวมไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพสมรสนั้น เพราะข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรไม่ว่าจะมีสถานภาพการสมรสสถานะใดต่างก็ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลว่าเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงาน ดังนั้น การปฏิบัติตามแนวทางของกฎระเบียบ และข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นประเด็นที่มีความจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พีระ พันธุ์งาม (2561)

ในส่วนของปัจจัยด้านตำแหน่งนั้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มข้าราชการและพนักงานพิจารณาว่าด้านหลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบมีความสำคัญ เนื่องจากลักษณะของหลักคุณธรรมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รวมทั้งต้องมีการทำงานที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ให้บริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการยอมรับ ซึ่งถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญของผู้ที่เป็นข้าของแผ่นดิน แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของตำแหน่งที่ต่างกันไม่ได้ส่งผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปรีชา จันพิริกษ์ (2560)

นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าตำแหน่งและระยะเวลาในการปฏิบัติงานมักจะสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคคลที่มีระยะเวลาในการทำงานที่มากกว่าก็มักจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบ และ

ตำแหน่งที่สูงกว่าบุคคลที่มีระยะเวลาในการทำงานน้อยกว่า เพราะถึงแม้จะเป็นข้าราชการและพนักงานที่เพิ่งเข้ามาทำงานภายในองค์กรหรือเข้ามาทำงานได้ในระยะเวลาที่ยังน้อยอยู่แต่ต้องมีความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบัญญัติต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี โดยกลุ่มข้าราชการและพนักงานให้ความสำคัญกับความเป็นทางการของการดำเนินงานขององค์กร ทั้งระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดเอาไว้ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ดังนั้น ปัจจัยด้านนี้จึงไม่ได้ส่งผลต่อทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวรยุทธ สถาปนาศุภกุล และสมยศ ปัญญา (2561)

สำหรับระดับการศึกษา จะเห็นได้ว่ากลุ่มข้าราชการและพนักงานให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบังคับใช้ข้อบัญญัติว่าด้วยการบริหารต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามแนวทางของหลักนิติธรรม และในขณะเดียวกันต่างพิจารณาว่าความซื่อสัตย์ สุจริต บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมก็เป็นส่วนที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี ดังนั้น ปัจจัยด้านนี้จึงไม่ได้ส่งผลต่อทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ (2561)

นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของข้าราชการและพนักงานที่สังกัด ซึ่งไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใดไม่มีส่วนสำคัญต่อทัศนคติเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล เพราะต่างพิจารณาว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต่างมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมือนกัน ซึ่งข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนและชุมชนอย่างเป็นธรรม มีคุณภาพ และทั่วถึงในทุกชุมชน และต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและชุมชนไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ส่งผลให้ข้าราชการและพนักงานที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตรัง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วุฒิวัฒน์ อนันต์พุฒิเมธ (2563) ที่กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ เรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึงแม้ในด้านหลักการมีส่วนร่วมจะมีผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางพื้นที่ยังคงขาดหลักในด้านนี้ อาทิ ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนแต่ละช่วงวัย

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีโอกาสเข้ามาตรวจสอบงบประมาณ การทำงานหรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรมีการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบอย่างถูกต้อง ชัดเจน ถึงแม้ในด้านหลักความโปร่งใสจะมีผล

โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางพื้นที่ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานได้น้อย

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้คุ้มค่า โดยเฉพาะการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นทัศนคติของข้าราชการและพนักงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตรังเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาทัศนคติของประชาชนในจังหวัดตรังต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง เพื่อจะได้ทราบทัศนคติของประชาชนด้วย

2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่จะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ให้มีประสิทธิภาพ

3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเพียง 6 หลักเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาเพิ่มเติมในด้านของผลสัมฤทธิ์จากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นต้นแบบแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- โกวิท พวงงาม. (2555). *การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ธนศพล อินทร์จันทร์. (2560). ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 9(1), 60-70.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2552). *การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ปรีชา จันพิริกษ์. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(1), 45-57.
- พันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอโยธยาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 13(1), 55-65.
- พีระ พันธุ์งาม. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังซ้าย อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 16(1), 229-247.
- ไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2562). *ทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รัชยา ภักดีจิตต์. (2562). *ธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน = Good governance, public and private management* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วีระ ชาญกัน และสุวัรัฐ แลสันกลาง. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง, *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 5(1), 53-67.
- วรยุทธ สถาปนาศุภกุล. (2560). ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วและเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว จังหวัดเชียงใหม่, *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 18(1), 113-124.
- วรยุทธ สถาปนาศุภกุล และสมยศ ปัญญา. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารแสงอีสาน*, 15(2), 97-98.
- วุฒิวัดน์ อนันต์พุฒิเมธ. (2563). การศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าชัย อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท. *วารสารพัฒนากษะทางวิชาการอย่างยั่งยืน*, 2(2), 38-48.
- ศรัญญา ราชรักษ์. (2563). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 10(3), 192-202.
- ศูนย์บริการข้อมูลลูกค้ากรท้องถิ่นแห่งชาติ (LHR). (2564). *ข้อมูลลูกค้ากรท้องถิ่นจังหวัดตรัง*. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564. จาก <http://lhr.dla.go.th/hr>.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). *พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542*. สืบค้นจาก <https://www.krisdika.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2563). *ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สืบค้นจาก <https://itas.nacc.go.th/report/rpt0101>
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2560). *กรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านการปกครองท้องถิ่น*. สืบค้นจาก https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution/ewt_dl_link.php?nid=184
- สำนักงานมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2556). *ความเป็นมาของธรรมาภิบาลและการจัดการบ้านเมืองที่ดี*. สืบค้นจาก http://www.dla.go.th/upload/templateOrganize/tempNews/2013/3/24252_2.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). *ความหมายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นจาก <https://www.parliament.go.th>.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดตรัง. (2564). *รายชื่ออปท.ในเขตจังหวัดตรัง*. สืบค้นจาก <https://www.tranglocal.go.th/district.php>
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. สืบค้นจาก <http://www.dmr.go.th/download/10.pdf>
- อมรรัตน์ พงศ์โสภิ. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี, *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 11(2), 189-201.

ภาษาอังกฤษ

- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological test* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Henry, N. (2010). *Public administration and public affair* (11st ed.). New York: Pearson Education.
- Jon, P., & Guy, B. P. (2019). *Governance, politics and the state*. Red Globe Press.
- World Bank. (2020). *Worldwide governance indicators*. Retrieved from <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>

Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

Translated References

- Ananphutthimet, W. (2020). A study on guidelines of administration by good governance in Thachai Subdistrict administrative Organization of Muang District Chai Nat Province. *Journal of the Academic Sustainable Development*, 2(2), 38-48. (In Thai)
- Boramanun, N. (2009). *Thai local government* (3rd ed.). Bangkok: Winyuchon. (In Thai)
- Chanpirak, P. (2017). The good governance-based administration of Kumhaiyai Subdistrict Administrative, Donmoddang District, Ubon Ratchathani Province. *Academic Journal of Faculty of Humanities and Social Sciences*, 8(1), 45-57. (In Thai)
- Haangan, W. & Laesanklang, S. (2016). Administration according to the principles of good governance of Bandong Sub-District Administrative Organization, Mae Moh District, Lampang Province. *Journal of Lampang Rajabhat University*. 5(1), 53-67. (In Thai)
- Injun, T. (2017). People's opinions towards the administration with good governance of Pathum Thani municipality, Pathum Thani Province. *Journal of Yanasangvorn Research Institute*, 9(1), 60-70. (In Thai)
- National Local Human Resource Center. (2021). *Local human resource information, Trang Province*. Retrieved from <http://lhr.dla.go.th/hr>. (In Thai)
- Office of the Council of State. (1999). *Act establishing plans and procedures for decentralization to local government organizations, B.E. 2542*. Retrieved from <http://www.dmr.go.th/download/10.pdf> (In Thai)
- Office of the Local Administration Standards. (2013). *Background of good governance*. Retrieved from http://www.dla.go.th/upload/templateOrganize/tempNews/2013/3/24252_2.pdf (In Thai)
- Office of the National Anti-Corruption Commission. (2020). *The results of the Moral and Transparency Assessment of Government Agencies (ITA) for the fiscal year 2020*. Retrieved from <https://itas.nacc.go.th/report/rpt0101> (In Thai)
- Office of the Permanent Secretary of Defense. (2014). *Opinion framework for Thailand reform in local government*. Retrieved from https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution/ewt_dl_link.php?nid=184 (In Thai)
- Office of the Prime Minister. (1999). Regulations of the Office of the Prime Minister on the establishment of a good governance and social administration system B.E. 2542. Retrieved from <http://www.dmr.go.th/download/10.pdf>. (In Thai)
- Pakdeejit, R. (2019). *Good governance, public and private management* (3rd ed). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Pathranarakul, P. (2019). *Contemporary public administration theory*. Bangkok: Faculty of Public Administration, National Institute of Development Administration. (In Thai)

- Phanngam, P. (2018). Administration according to good governance of the Wang Sai Sub district Administrative Organization Wang Neur District, Lampang Province. *Mahamakut Graduate School Journal*, 16(1), 229-247. (In Thai)
- Phongsopée, A. (2019). Governance-based work management of Klong Sam Subdistrict Administrative Organization Khlong Luang District Pathum Thani Province, *Pathumthani University Academic Journal*, 11(2), 189-201. (In Thai)
- Puangngam, K. (2012). *Thai local government: new principles and dimensions for the future* (9th ed). Bangkok: Winyuchon pulication house. (In Thai)
- Racharak, S. (2020). The administration accordance with good governance principles of employees in Khunthalae Subdistrict Municipality, Mueang District, Suratthani Province. *The Journal of Development Administration Research*, 10(3), 192-202. (In Thai)
- Satasuppakul, W. (2017). An achievement of good governance in local administration: A case study Donkaew Subdistrict Administrative Organization and Muangkaew Subdistric Municipality, Chiang Mai Province. *Rajabhat Chiang Mai Research Journal*, 18(1), 113-124. (In Thai)
- Satasuppakul, W. & Panyamak, S. (2018). Administration based on good government of local administrators of the department of local administration in Mae Rim disdriect, Chiang Mai Province. *Saeng Isan Journal*, 15(2), 97-98. (In Thai)
- Thaisit, P. (2019). Administration in according with good governance of Ayotaya Municipality Ayutthaya District Ayudhya Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Thonburi University*, 13(1), 55-65. (In Thai)
- The Secretariat of the House of Representatives. (2012). *Meaning of local government organization*. Retrieved from <https://www.parliament.go.th>. (In Thai)
- Trang Provincial Local Government Promotion Office. (2021). List of Local Administration Organization in Trang Province. Retrieved from <https://www.tranglocal.go.th/district.php> (In Thai)